

Η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες: Βασικές έννοιες και αλληλεπίδραση με το ΓΚΠΔ

Φαίη Καρβέλα, Ειδική Επιστήμων, Νομικός, Αρχή Προστασίας
Δεδομένων

Σκοποί DSA (Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065)

- Μέρος της Ψηφιακής Στρατηγικής της ΕΕ.
- Δημιουργία **ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος**, εντός του οποίου προστατεύονται τα **θεμελιώδη δικαιώματα** όλων των χρηστών ψηφιακών υπηρεσιών.
 - ❖ Αντιμετώπιση διάδοσης παράνομου περιεχομένου, πώλησης μη συμμορφούμενων προϊόντων και υπηρεσιών
 - ❖ Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων στο ψηφιακό περιβάλλον
 - ❖ Αντιμετώπιση κοινωνικών κινδύνων, πχ διάδοση παραπληροφόρησης, ασφάλεια παιδιών.
- Εξασφάλιση **ισότιμων όρων ανταγωνισμού** για την προώθηση της **καινοτομίας**, της **ανάπτυξης** και της **ανταγωνιστικότητας**.
 - ❖ Κοινοί κανόνες εντός της ενιαίας αγοράς ψηφιακών υπηρεσιών
 - ❖ Αναλογικές και ασύμμετρες υποχρεώσεις
 - ❖ Εξαιρέσεις για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις

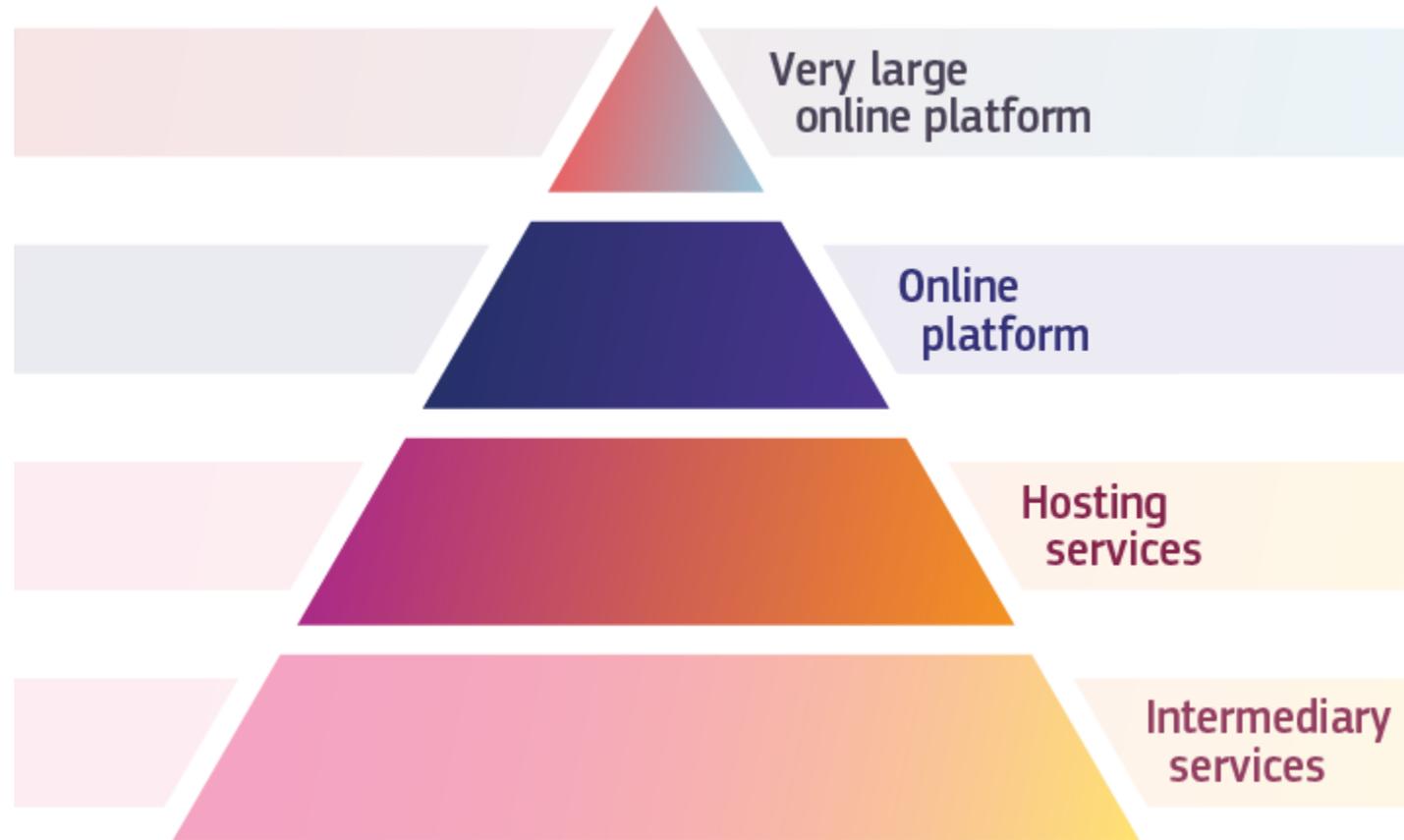
Πεδίο εφαρμογής DSA (1)

- Πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες σε χρήστες εγκατεστημένους ή ευρισκόμενους στην ΕΕ. Αδιάφορο πού είναι εγκατεστημένος ο πάροχος.
 - ❖ **Απλή μετάδοση:** μετάδοση, σε δίκτυο επικοινωνιών, πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας ή παροχή πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνιών, πχ internet access, WiFi hotspots, συστήματα ονοματοδοσίας διαδικτύου (DNS).
 - ❖ **Προσωρινή αποθήκευση:** μετάδοση, σε δίκτυο επικοινωνιών, πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας, και περιλαμβάνει την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των εν λόγω πληροφοριών με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών σε άλλους αποδέκτες κατόπιν αιτήματός τους, πχ δίκτυα διανομής περιεχομένου (Content Delivery Networks).
 - ❖ **Φιλοξενία:** αποθήκευση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας, κατόπιν αιτήματός του, πχ app stores, υπηρεσίες cloud και web-hosting, κοινωνικά δίκτυα, φόρουμ συζήτησης, content sharing services.

Πεδίο εφαρμογής DSA (2)

- Επιγραμμικές πλατφόρμες
 - ❖ Υποκατηγορία υπηρεσιών φιλοξενίας
 - ❖ Επιπλέον της **αποθήκευσης**, περιλαμβάνει και τη **διάδοση** πληροφοριών στο κοινό κατόπιν αιτήματος των αποδεκτών της υπηρεσίας
 - ❖ Η διάδοση στο κοινό πρέπει να είναι βασικό χαρακτηριστικό της προσφερόμενης υπηρεσίας
 - Όχι ήσσονος σημασίας ούτε δευτερεύον στοιχείο
 - ❖ Αιτ. σκ. 13 DSA: ενότητα σχολίων διαδικτυακής εφημερίδας → δευτερεύον στοιχείο κύριας υπηρεσίας (δημοσίευση ειδήσεων)
 - ≠ αποθήκευση σχολίων σε κοινωνικό δίκτυο → υπηρεσία επιγραμμικής πλατφόρμας, εφόσον δεν είναι ήσσονος σημασίας χαρακτηριστικό της προσφερόμενης υπηρεσίας.
 - ❖ **VLOP, VLOSE**: ≥ 45 εκ. μηνιαίοι ενεργοί αποδέκτες στην ΕΕ.

Πεδίο εφαρμογής DSA (3)

Γενικές αρχές DSA (1)

- Η DSA επιβάλλει **υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας** στους παρόχους.
- Αφορούν περισσότερο την τήρηση διαδικασιών.
- Προχωρώντας από τη μικρότερη προς τη μεγαλύτερη κούκλα → περισσότερες και αυστηρότερες υποχρεώσεις.
 - ❖ Παραδείγματα: σημεία επαφής, υποχρεώσεις διαφάνειας, μηχανισμοί ειδοποίησης και δράσης, εσωτερικό σύστημα διαχείρισης καταγγελιών, εξωδικαστική επίλυση διαφορών, trusted flaggers, επιγραμμική διαφήμιση, προστασία ανηλίκων, εκτίμηση κινδύνων, πρόσβαση και έλεγχος δεδομένων, κ.α.
- Δεν επιβάλλει στους παρόχους γενική υποχρέωση για τον έλεγχο περιεχομένου.
- Υπό προϋποθέσεις (άρ. 4 – 6 DSA) απαλλαγή των παρόχων από την ευθύνη για παράνομο περιεχόμενο που παρέχουν οι αποδέκτες της υπηρεσίας.
- ΟΜΩΣ πάροχοι που διεξάγουν εθελοντικές έρευνες κατά παράνομο περιεχόμενο εξακολουθούν να επωφελούνται από την απαλλαγή από την ευθύνη.
- Η DSA είναι ουδέτερη: το παράνομο περιεχόμενο ορίζεται από το εθνικό δίκαιο ή το δίκαιο της ΕΕ.
- Η DSA τέμνει οριζόντια όλες τις περιπτώσεις παράνομο περιεχομένου (βλ. αιτ. σκ. 12, άρ. 3 στοιχ. η' DSA).

Γενικές αρχές DSA (2)

- Ενισχύει το επίπεδο προστασίας των ανηλίκων που έχουν πρόσβαση σε ενδιάμεσες ψηφιακές υπηρεσίες.
- Διασφαλίζει τη διαφάνεια ως προς τον τρόπο εμφάνισης και στόχευσης των διαφημίσεων.
- Απαγορεύει τη χρήση εξατομικευμένης διαφήμισης που χρησιμοποιεί ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα χρηστών.
- Απαγορεύει την εξατομικευμένη διαφήμιση που απευθύνεται σε ανηλίκους.

Πλαίσιο εποπτείας DSA (1)

- Σε εθνικό επίπεδο: **Συντονιστής Ψηφιακών Υπηρεσιών** (ΚΑΙ Αρμόδιες Αρχές αν έχουν οριστεί από το ΚΜ)
 - ❖ Ανεξάρτητη Αρχή → στην Ελλάδα ΕΕΤΤ.
 - ❖ Επίβλεψη και επιβολή της DSA
 - ❖ Υπεύθυνος για το συντονισμό και τη συνεργασία με άλλες εθνικές αρμόδιες Αρχές
- **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ψηφιακών Υπηρεσιών**
 - ❖ Ad hoc, ανεξάρτητη συμβουλευτική ομάδα
 - ❖ Απαρτίζεται από τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών. Προεδρία ασκείται από την Επιτροπή.
 - ❖ Συμβουλεύει τους συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και την Επιτροπή
 - ❖ Εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές
- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή:**
 - ❖ Αποκλειστικά αρμόδια για την επίβλεψη των VLOPs και VLOSEs (≠ ΓΚΠΔ).
 - ❖ Παρέχει συμβουλές σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών.
 - ❖ Παρεμβαίνει ύστερα από αίτημα του Συντονιστή Ψηφιακών Υπηρεσιών.

Πλαίσιο εποπτείας DSA (2)

- ΑΠΔ: Αρμόδια Αρχή για την επίβλεψη της εφαρμογής των άρθρων 26 παρ. 1 περ. δ', παρ. 3 και 28 της DSA.
- Εθνικός εφαρμοστικός νόμος: **ν. 5099/2024**
 - ❖ ΕΕΤΤ ως ΣΨΥ.
 - ❖ ΑΠΔ και ΕΣΡ ως Αρμόδιες Αρχές για την επίβλεψη της εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων της DSA.
 - ❖ Διαδικασία επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις της DSA και του εθνικού νόμου.
 - ❖ Δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων του Συντονιστή και των λοιπών αρμόδιων αρχών.
 - ❖ Συμβουλευτική επιτροπή για τις ψηφιακές υπηρεσίες.
 - ❖ Μητρώο παρόχων ενδιάμεσων υπηρεσιών.
 - ❖ Σχετική η Γνωμοδότηση 2/2024 ΑΠΔ.

Πλαίσιο εποπτείας DSA (3)

- Κατ' εξουσιοδότηση άρ. 23 παρ. 5 ν. 5099/2024 → Κοινή Απόφαση ΕΕΤΤ, ΑΠΔ, ΕΣΡ (ΦΕΚ β' 4593/07.08.2024)
 - ❖ συνεργασία στο πλαίσιο αποτελεσματικής εφαρμογής της DSA
 - συντονισμός συλλογής δεδομένων και πληροφοριών
 - ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών
 - τρόπος χρήσης πληροφοριακών συστημάτων σε εθνικό επίπεδο
 - διαδικασία λήψης και διαβίβασης καταγγελιών.
 - ❖ Καλόπιστη συνεργασία χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ των μερών.

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (1)

Σημαντική υπενθύμιση

- Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων κατέχει ήδη σημαντική θέση στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη
 - ❖ Γνώμη Γενικού Εισαγγελέα του ΔΕΕ Szpunar στην υπόθεση C-33/22 “το δικαίωμα των φυσικών προσώπων στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παρουσιάζει ιδιαίτερη σημασία σε σχέση με τα λοιπά θεμελιώδη δικαιώματα του Χάρτη που προσαρτάται στη Συνθήκη ΛΕΕ.”
- Υφίσταται ήδη πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων το οποίο οφείλουν να σέβονται οι νέοι κανόνες που διέπουν την ψηφιακή αγορά.

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (2)

- Η ίδια η DSA παραπέμπει ευθέως σε έννοιες του ΓΚΠΔ, όπως «κατάρτιση προφίλ», «ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων» κ.α.. Πχ άρ. 26 παρ. 3, 28 παρ. 2 και 3 DSA.
- Διαφορετικοί σκοποί DSA και ΓΚΠΔ ΑΛΛΑ συμπληρωματικοί.
- Άρθρο 2 παρ. 4 στοιχ. ζ' DSA: ρητή επιφύλαξη υπέρ του ενωσιακού δικαίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων.
- ΔΕΕ: Υπόθεση T-653/16, Μάλτα κατά Επιτροπής, σκ. 137: «(...), οι Κανονισμοί (...) και (...) δεν περιέχουν διάταξη που να προβλέπει ρητώς την υπεροχή του ενός επί του άλλου. Επομένως, πρέπει να διασφαλίζεται ότι καθένας από τους Κανονισμούς αυτούς πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο **συμβατό** με την εφαρμογή του άλλου και, επομένως, να καθίσταται δυνατή η εφαρμογή αμφοτέρων κατά τρόπο **συνεκτικό**».
- Σε κάθε περίπτωση, το επίπεδο προστασίας του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων πρέπει να διαφυλάσσεται (βλ. προηγούμενη διαφάνεια)

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (3)

- Οι πάροχοι ενδιάμεσων υπηρεσιών, ιδίως οι πλατφόρμες, αποτελούν συγχρόνως και υπεύθυνους επεξεργασίας (ή εκτελούντες), εφόσον επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα.

ΑΡΑ → έχουν τις υποχρεώσεις του ΓΚΠΔ επιπλέον αυτών της DSA.

- ❖ νομιμότητα επεξεργασίας (άρ. 5 ΓΚΠΔ).
- ❖ επιλογή νομικής βάσης επεξεργασίας (άρ. 6 ΓΚΠΔ).
- ❖ ενημέρωση υποκειμένου (άρ. 13 ΓΚΠΔ).
- ❖ πολλές από τις υποχρεώσεις της DSA συνεπάγονται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- ❖ ΑΡΑ → άρ. 6 παρ. 1 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ.
- ❖ Πχ εθελοντικές αυτεπάγγελτες έρευνες και συμμόρφωση με κείμενες διατάξεις άρ. 7 DSA, μηχανισμοί ειδοποίησης και δράσης, αιτιολόγηση περιορισμών, άρ. 16, 17 DSA, εσωτερικό σύστημα διαχείρισης καταγγελιών, μέτρα κατά αθέμιτης χρήσης, άρ. 20, 23 DSA.

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (4)

- Έλεγχος περιεχομένου (άρ. 3 στοιχ. ιθ' DSA) → κάθε περιορισμός στη διαθεσιμότητα, ορατότητα και προσβασιμότητα πληροφοριών με στόχο την αντιμετώπιση παράνομου περιεχομένου.
 - ❖ συνεπάγεται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
 - ❖ με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων όλων των εμπλεκόμενων μερών.
 - ❖ ΑΡΑ → η πλατφόρμα πρέπει να κάνει τις απαραίτητες σταθμίσεις μεταξύ των συγκρουόμενων δικαιωμάτων.
 - ❖ το παράνομο περιεχόμενο μπορεί να προκύπτει από παραβίαση του ΓΚΠΔ
 - ❖ Πχ άσκηση δικαιώματος διαγραφής κατ' άρθρο 17 παρ. δ' ΓΚΠΔ (επειδή τα δεδομένα υποβλήθηκαν σε επεξεργασία παράνομα)
 - ❖ οι μηχανισμοί ειδοποίησης και δράσης (άρ. 16 DSA) μπορεί να αφορούν παραβιάσεις του ΓΚΠΔ.

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (5)

- Ο έλεγχος περιεχομένου μπορεί να συνεπάγεται αυτοματοποιημένη επεξεργασία. (βλ. Αιτ. Σκ. 26 DSA).
- Άρ. 22 ΓΚΠΔ → αυστηρή προσέγγιση στην αυτοματοποιημένη επεξεργασία που παράγει έννομα αποτελέσματα ή επηρεάζει σημαντικά το άτομο.
 - ❖ Άρ. 22 παρ. 1 ΓΚΠΔ → γενική απαγόρευση.
 - ❖ Άρ. 22 παρ. 2 ΓΚΠΔ → εξαιρέσεις (σύμβαση μεταξύ ΥΕ και υποκειμένου, επεξεργασία επιτρεπόμενη από δίκαιο ΕΕ (**εν προκειμένω DSA**) ή ΚΜ, ρητή συγκατάθεση υποκειμένου).
 - ❖ Τα άρθρα 14 παρ. 1, 15 στοιχ. β', γ', ε', 16 παρ. 6, 17 παρ. 3 γ' DSA επιβάλλουν στις πλατφόρμες υποχρεώσεις ενημέρωσης για τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων για τον έλεγχο περιεχομένου → προβλέπονται μέτρα προστασίας των δικαιωμάτων του υποκειμένου, κατ' άρθρο 22 παρ. 2, 3 ΓΚΠΔ ;
 - ❖ Επιπλέον, ισχύουν οι υποχρεώσεις ενημέρωσης του άρ. 13 ΓΚΠΔ.

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (6)

- Διαφήμιση σε επιγραμμικές πλατφόρμες (άρ. 26 DSA)
 - ❖ κανόνες διαφάνειας ως προς τη διαφήμιση
 - ❖ απαγόρευση παρουσίασης διαφήμισης βάσει κατάρτισης προφίλ με τη χρήση ευαίσθητων δεδομένων
 - ❖ Κατάρτιση προφίλ υπό τον ΓΚΠΔ
 - άρ. 4 παρ. 4, άρ. 21 παρ. 1,2, άρ. 22 παρ. 1,2.
 - ΓΚΠΔ: επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, την κατάρτιση προφίλ βάσει ευαίσθητων δεδομένων (άρ. 9 παρ. 2 και 22 παρ. 4)
 - ❖ **lex specialis** σε σχέση με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ → απαγόρευση διαφήμισης βάσει κατάρτισης προφίλ με τη χρήση ευαίσθητων δεδομένων.
 - Πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και προσβάσιμες από τη διαφήμιση ≠ ενημέρωση βάσει άρ. 13, 14 ΓΚΠΔ
 - Αιτ. Σκ. 68 DSA: πληροφορίες για τις παραμέτρους καθορισμού του αποδέκτη και τη λογική αυτών, δηλαδή κριτήρια κατάρτισης **προφίλ** και δυνατότητα τροποποίησης αυτών.
 - Ενδεχομένως οι εξεταζόμενες πρακτικές μπορεί να εμπίπτουν στο άρθρο 22 ΓΚΠΔ (ΟΜΩΣ το άρ. 26 παρ. 3 DSA υπερισχύει, ως ειδικότερη διάταξη, του άρ. 22 παρ. 4 ΓΚΠΔ).

Αλληλεπίδραση DSA με το ΓΚΠΔ (6)

- Προστασία ανηλίκων στο διαδίκτυο (άρ. 28 DSA)
 - ❖ πλήρης απαγόρευση διαφημίσεων βάσει κατάρτισης προφίλ όταν ο πάροχος της πλατφόρμας γνωρίζει με εύλογη βεβαιότητα ότι ο αποδέκτης είναι ανήλικος.
 - ❖ DSA → «ανήλικος» ≠ ΓΚΠΔ → «παιδί»
 - ❖ άρ. 8 ΓΚΠΔ → τα παιδιά μπορούν να παράσχουν συγκατάθεση σε σχέση με τις υπηρεσίες την κοινωνίας των πληροφοριών (τουλάχιστον 16 ετών).
 - ❖ άρ. 28 παρ. 2 DSA → απαγόρευση διαφήμισης βάσει προφίλ σε ανήλικους παρόλο που (ή επειδή ;) αυτοί μπορούν να δώσουν συγκατάθεση στη χρήση της πλατφόρμας βάσει του ΓΚΠΔ.
 - ❖ «εύλογη βεβαιότητα» πχ όροι και προϋποθέσεις, περιεχόμενο υπηρεσίας. Αρχή ελαχιστοποίησης άρ. 5 παρ. 1 γ' ΓΚΠΔ.
 - ❖ **Age verification**: το μεγάλο ζητούμενο.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!